

حدیث روز

امام سجاد علیه السلام :

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ إِلَهِي إِلَهِي مَنْ مَلَّظُوا قَلْبِي بِخَيْرِي فَلَمْ أَشْكُرْهُ، وَمِنْ مَعْرِفٍ أَسْبَى إِلَهِي فَلَمْ أَشْكُرْهُ، وَمِنْ خَلْقِ خَلْقِيَا مِنْ أَزْ دَرَاكِهِ نَوَّ عِلْمِي وَهَوَامِي أَكْرَمَ مِنْ بَعِ سِتْمِدِهِاِي سَتْمَ رَسِيدِهِ وَمِنْ بَارِيَشِ نَرَسَانِدِهِ، وَ أَكْرَمَ مِنْ نَبِيْكَ وَ احْسَانِي شَدِهِ وَمِنْ سِبَاسْكَرَازِي نَكْرِدِهِ، وَ أَكْرَمَ بَدِ كَنْدِنْدَاِي از مَن پُوزَشِ خَوَاسْتِهِ وَمِنْ پُوزَشِ خَوَاشِي او را نَبَذِرِفَتْسَامِ.

آپار یو پیچیده سیاست: عاملیت ترامپ و خیزش

ملی‌گرایی در انتخابات کانادا

نزدیک به یک دهه بودن در قله قدرت در عرصه اجتماعی نتایج تناقض میان پرسش و پاسخ و نتیجه معکوسی است که ممکن است امر سیاست‌گذاری به بار آورد. برای تعریف این وضعیت در عرصه اجتماعی، فلاسفه از مفهوم آپاریو استفاده کرده‌اند. همچنان که در یادداشت پیشین بدان اشاره شد، واژه آپوریا (Aporia) را می‌توان با کلماتی نظیر سرگشتگی، سردرگمی، پلانکلیفی، شک، بیان تردیدآمیز و دشواری در گزینش معادل دانست. واژه‌ای با ریشه فلسفی عمیق که به معنای نیست و جیجی و گم‌گشتگی بوده و بر وجود یک تناقض منطقی دلالت دارد. تناقض منطقی که به نظر می‌رسد در ماهیت سیاست نهفته است و در زمینه سیاست‌گذاری خارجی همانند یک روح سرگردان همواره حضور دارد. یکی از تجلی‌های معاصر آپاریو چنانچه سیاست را می‌توان در انتخابات فدرال کانادا و تأثیری یافت که رویکرد ترامپ بر نتیجه این انتخابات داشته است. انتخابات کانادا را می‌توان اولین آزمون بزرگ نفوذ دونالد ترامپ بر امور یکی از متحدان دیرینه ایالات متحده از زمان بازگشت او به قدرت در ۱۰۰ روز نخست نامید. در این انتخابات در حالی که رای‌دهندگان کانادایی بگنان هزینه‌های زندگی، جرم و جنایت و سایر مسائل بودند، عاملیت ترامپ و رویکرد آن در قبال کانادا این انتخابات را به راندومیی در مورد ترامپ در سرزمینی تبدیل کرد که او در آن به شدت نامحبوب است.

در انتخابات فدرال کانادا، ترامپ به‌عنوان مردی که حتی نامش در برگه رای نبود، بیش از رهبران احزاب کانادایی بر نتیجه تأثیر گذاشت و در واقع این انتخابات را به راندومیی در مورد رابطه این کشور با ایالات متحده تبدیل نمود. متأثر از رویکرد ترامپ در قبال کانادا انتخابات ۲۰۲۵ را می‌توان به همه‌پرسی برای پویستن کانادا به ایالات متحده دانست که کانادایی‌ها قاطعانه آن را رد کردند. در روز انتخابات، رئیس جمهور آمریکا قانون ناوخته‌ای را که رهبران ایالات متحده و کانادا مستقیماً در انتخابات همدیگر دخالت نمی‌کنند، زیر پا گذاشت و در پیمای اعلام کرد که کانادایی‌ها باید به او رأی دهند تا کانادا به پنجاه و یکمین ایالت آمریکا تبدیل شود.

راهمی که به نظر می‌رسد قصد دارد کانادا عملاً به پنجاه و یکمین ایالت آمریکا تبدیل کند سبب شد تا رأی‌دهندگان به دنبال یک فرد ثابت قدم و توانمند باشند و تجلی آن را در مبارک جودف کارنی بیابند. عاملیت ترامپ در انتخابات کانادا و رویکرد وی در قبال کانادا پیش از انتخابات سبب گردید تا در این کشور موجی از احساسات ملی‌گرایانه فراگیر شود. نظرسنجی‌های پیش از رای‌کار آمدن ترامپ حکایت از آن داشت که حزب لیبرال پس از

بازدید معاون امور تولیدی و بازرس قضایی و بازرس کل امور

صنعت، معدن و تجارت سازمان بازرسی کل کشور از فولاد مبارک

شیرکت و گروه فولاد مبارک، گزارش عملکرد این مجموعه را استماع کردند

بهداری

ارتقای ایمنی و کاهش حوادث رانندگی از اهداف پلیس است

می‌تواند نقش موثری در کاهش حوادث و ارتقای سطح ایمنی جامعه‌ها ایفا کند.

رئیس پلیس راه راهور فارجا با اشاره به اهمیت مشارکت گروه‌های غیردولتی و

دانشگاهی در این همایش، افزود، مطرح شدن مشکلات حوزه حمل‌ونقل و ترافیک از زبان دانشگاهیان، دانشجویان و اساتید غیروابسته به پلیس، تأثیرگذاری بیشتری را جامعه دارد و می‌تواند افکار عمومی را نسبت به چالش‌ها و راهکارهای موجود حساس کند. وی در ادامه به برگزاری دو جلسه تخصصی همایش راهور فارجا کرد و گفت: در حوزه درون‌شهری، مسئولین وزارت کشور حضور یافتند و مسائل مرتبط با مدیریت ترافیک شهری مورد بررسی قرار گرفت. همچنین، در حوزه برون‌شهری، جلسه کمیسورین ایمنی راه‌ها با حضور اعضای این کمیسورین برگزار شد که به بررسی اقدامات عملیاتی برای ارتقای ایمنی معابر در سال جاری و سال آینده اختصاص داشت.

برآمدن حوزه‌ی مبارک قم در طلیعه‌ی قرن چهاردهم هجری شمسی، پدیده‌ای بی‌نظیر بود که در میانه‌ی حوادثی بزرگ و سهمگین رخ داد؛ حوادثی که فضایی منطقه‌ی غرب آسیا را تیره‌وتار و زندگی ملت‌های آن را دستخوش آشفتگی و تباهی کرده بود. منشأ و علت این سررات گسترده و دیرپا، دخالتهای دول استعماری و فاتحان جنگ جهانی اول بود که با هدف تصرف و تسلط بر این جغرافیای حساس و سرشار از منابع بیزرنیروی، از همه‌ی ابزارها استفاده کردند و با نیروی نظامی، با طراحی‌های سیاسی، با شورش و استخدام خیانثکاران داخلی، با ابزارهای تبلیغاتی و فرهنگی، و با هر وسیله‌ی ممکن دیگر، توانستند هدف‌های خود را تحقق بخشند.

در عراق، یک حکومت انگلیسی و سپس قبال کانادا سبب گردید که رهبر این حزب خود را به عنوان کسی معرفی کرد که برای موجودیت کانادا می‌جنگد. حزب لیبرال در این انتخابات از طریق یادروایت ترامپ، موحی بیشتر به خاطر عذرخواهی شناخته می‌شود تا ملی‌گرایی. در نتیجه موج ملی‌گرایی در کانادا رهبر حزب محافظه‌کار، که از نظر سبک زندگی شباهت‌هایی به ترامپ دارد و ماه‌ها پیش از انتخابات به عنوان یکی از گزینه‌های اصلی برای تصدی پست نخست‌وزیری کانادا مطرح بود انتخابات را به حزب لیبرالی باخت که تمام نظرسنجی‌ها حکایت از شک آن داشت.

چه در عراق و چه در شام و فلسطین و وزیر منتخب، در اولین سخنرانی پس از پیروزی وعده داد که در برابر دونالد ترامپ و آمریکا قاطعانه بایستد چراکه آمریکا به دنبال زمین، منابع، آب و کشور کانادا است و این تهدیدها نتوانی نیست. پزیدنت ترامپ می‌خواهد ما را درهم بشکند تا کانادا را صاحب شود اما این هرگز اتفاق نخواهد افتاد. نخست وزیر منتخب کانادا در اولین سفر خارجی خود از پاریس و لندن بازدید کرد و توقف اولیه سنتی در واشنگتن دی سی را نادیده گرفت. در این سفر وی اعلام کرد گفت که کانادا در حال بازنگری تعهد خود برای خرید تجهیزات جنگنده اف-۳۵ از ایالات متحده است. او در این سفر به‌دنبال چارچوبی برای همکاری امنیتی و اطلاعاتی جدید با فرانسه بود.

تحلیل فرایند و براینند انتخابات کانادا یکی از آن است که درحالی که دونالد ترامپ حداقل در موارد اعلامی و جنگ ترعه‌ای اعمالی به‌دنبال فرایند رابطه با کانادا بوده و حتی موجودیت آن را در قالب امنیت هستی‌شناختی تهدید می‌کرد، انتخابات اخیر سبب قرار گرفتن شهروندان کانادا در کنار هم در برابر تهدیدهای ترامپ گردید و نتیجه انتخابات را برخلاف پیش‌بینی‌ها رقم زد. رویکرد ترامپ مبنی بر الحاق کانادا و جنگ تجاری، هویت کانادا را به شیوه‌ای دگرگون کرده‌است که برای سیاستمداران ایالات متحده آمریکا قابل فهم نیست. در جامعه کانادا رویکرد ترامپ نه‌با به عنوان توهینی عمیق، بلکه به عنوان خبانی گزنده از سوی کشوری که قرار بود نزدیکترین دوست و شریک تجاری این کشور باشد، تلقی می‌شوند. مبتنی براین امر شاید همصدا با نخست‌وزیر منتخب استرالیا اعلام کرد که رابطه قدیمی کانادا با ایالات متحده براساس اغحام فراینده، به پایان رسیده است و اکنون ایالات متحده آمریکا به دیگری یوینبخش جامعه کانادا تبدیل شده است.

فهمی جزو بود که چندی پس از گذشت مؤسسون، با قدوم مرجع عظیم‌الشان، آیت‌الله روح‌رودی، قله‌ی علمی و تحقیقی و تبلیغی تشیع در سراسر جهان شد. و سرانجام همین حوزه بود که در کمتر از شش‌دهه، قدرت معنوی و وجهی مردمی خود را به آنجا رساند که توانست زرم خائن و فاسق شاه‌شاهی را به دست مردم فرسند کند و پس از فرقه‌ها، اسلام را در جایگاه حاکمیت سیاسی کشور بزرگ و بافرهنگ و دارای همه‌گونه استعداد بنشاند.

متنخر همین حوزه‌ی بزرگت بود که ایران را لگوی اسلام‌خواهی در جهان اسلام، بلکه پیشو دین‌گرایی در سراسر جهان ساخت؛ با خطاب بی‌امروانی از خون بر شمشیر پیروز شد؛ با تدبیر او جمهوری اسلامی متولد شد؛ با شجاعت و توکل او ملت ایران در برابر تهدیدها سینه سپر کرد و بر بسیاری فاتق آمد؛ و امروز با وجود و وراثت او کشور در بسیاری از ابعاد زندگی، مانع‌ها را درمی‌نوردد و پیش می‌رود.

رحمت و رضوان پیوسته‌ی خدا بر بنیان‌گذار این حوزه‌ی بزرگت و باعظمی و این شجره‌ی طیبه‌ی یزتمس: انسان والا و دانا و مبارک، عالم دین و آراسته به آرامش یقین، حضرت آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری.

اکنون لازم است درباره‌ی چند موضوع که گمان می‌رود به کار امروز و فردای حوزه‌ی علمیه خواهد آمد، سخنانی گفته شود، به گونه‌ای که حوزه‌ی موقس کنونی را در راه رسیدن به حوزه‌ای «پیشرو و سرآمد» کمک کند.

نخستین موضوع، عنوان «حوزه‌ی علمیه» و محتوای عمیق آن است. ادبیات رایج در این باره، کوتاه و نارسا است. هرچند برخلاف آنچه این ادبیات نشان می‌دهد، صرفاً یک مؤسسه‌ی تدریس و تدارس نیست، بلکه مجموعه‌ای از علم، و تربیت، و کارگذاری اجتماعی و سیاسی است. ایجاد گوناگون این واژه بر مبنما را عمدتاً می‌توان این‌گونه فهرست کرد:

۱- یک مرکز علمی با تخصص‌های معین؛

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری راه روشن

مدیر روابط عمومی: سید علی ساداتی نژاد

طراح و صفحه آرایی : علی دشتی منفرد ، حمید رضا کلیایی

روابط عمومی: ۰۹۱۳۹۶۱۸۰۹۸

آدرس: کاشان-بلوار باهنر-کوی شهید متقی- پلاک ۵۴- مجتمع راه روشن

پیام حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) درباره حوزه پیشرو و سرآمد

۲- مرکز تربیت نیروی مهذب و کارآمد برای هدایت دینی و اخلاقی جامعه؛

۳- خط مقدم جبهه‌ی تقابل با تهدیدهای دشمنان در عرصه‌های گوناگون؛

۴- مرکز تولید و تبیین اندیشه‌ی اسلام در باب نظامات اجتماعی؛ از نظام سیاسی و شکل و محتوای آن، تا نظامات مربوط به اداره‌ی کشور، و تا نظام خانواده و روابط شخصی، بر اساس فقه و فلسفه و منظومه‌ی ارزشی اسلام؛

۵- مرکز و شاید قله‌ی نوآوری‌های تمدنی و آینده‌نگری‌های لازم در چارچوب پیام جهانی اسلام.

این سرفصل‌ها است که واژه‌ی «حوزه‌ی علمیه» را معنی می‌کند و عناصر تشکیل‌دهنده‌ی آن و نیز تعبیری «انتظارات» از آن نشان می‌دهد؛ و همین‌ها است که تلاش برای تقویت و پیشرفت آنها، می‌تواند حوزه را به معنی واقعی «پیشرو و سرآمد» نماید و چالش‌ها و تهدیدهای محتمل پیش رو را علاج کند.

درباره‌ی هر یک از این سرفصل‌ها واقعیات و نیز نظراتی وجود دارد که به اجمال می‌توان این‌گونه بیان کرد:

اول- مرکز علمی:

حوزه‌ی و، وارث سربمابه‌ی سترگ علمی شیعه است. این ذخیره‌ی در نوع خود بی‌نظیر، محصول اندیشه‌ورزی و پژوهشگری هزاران عالم دینی در دانش‌های مجهزون فقه و کلام و فلسفه و تفسیر و حدیث، در طول هزار سال است. تا پیش از اکتشافات علوم طبیعی در قرن‌های اخیر، حوزه‌های علمی شیعه، عرصه‌ای برای پراختن به علوم دیگر نیز شمشار مبرفقه؛ ولی در همه‌ی ادوار، محور اصلی بحث و تحقیق در حوزه‌ها، «علم فقه» و پس از آن با فاضله‌ها، «کلام و فلسفه و حدیث» بوده است. پیشرفت تدریجی علم فقه در طول این دوره‌ی طولانی، از زمان شیخ طوسی تا عصر محقق حلّی، و از آنجا تا شهید، و از آنجا تا محقق اردبیلی، و از آنجا تا شیخ انصاری و تا دوران کنونی برای اقل فن محسوب است. معیار در پیشرفت فقه، افزون به داشته‌ها یعنی تولیدات علمی فاجر و از تقاء سطح علم و یافته‌های جدید است؛ ولی امروز با نگاه به تحولات معاصر و شدیدفکری و عملی در دوره‌های تاریخ، مخصوصاً در سده‌ی اخیر، انتظاراتی پیش از این را در زمینه‌ی پیشرفت علمی حوزه باید مورد توجه قرار داد.

در خصوص علم فقه این نکات درخور ملاحظه است:

اولاً فقه، پاسخ دین به نیازهای عملی فرد و جامعه است. با فعالیت تحوّل‌یافته‌ی تسنها، این پاسخگوئی باید امروز بیش از گذشته دارای مسئولی‌های فکری و علمی استوار و در عین حال قابل فهم و هضم باشد.

دیگر اینکه تهدیدهای پیچیده و زرتعداد در زندگی امروز مردم، سؤالاتی بی‌سابقه‌ای را پیش می‌آورد که فقه معاصر باید پاسخ آنها را آماده داشته باشد.

دیگر اینکه امروز با تشکیل نظام سیاسی اسلام، سؤال اصلی، چگونگی نگاه کلان شارع به ابعاد فکری و اجتماعی شیعه‌پس و بشر و پایه‌های اصولی آن است؛ از نگاه به انسان تجربه‌ی هسته‌سالی، تشکیل و اداره‌ی حوزه‌ی علمیه‌ی بی‌زرونیق در اراک، و سالها پیش از آن، معاشرت نزدیک با رهبر بزرگ شیعه، میرازی شیرازی در سامرا و ملاطضه‌ی تدابیر ایشان در تشکیل و اداره‌ی حوزه‌ی علمیه‌ی این شهر، به او رهنمایی می‌دادند؛ و درایت و شجاعت و انگیزه و امید در او، وی را در این راه دشوار به پیش می‌بردند.

حوزه در سالهای آغازین، با پایداری مخلصانه و متوکلانه‌ی او از زیر تیغ آخته‌ی رضاخانی که برای محو نشانه‌ها و پایه‌های دین، به صبر و کبیر و رحم نمیکرد، به سلامت جست؛ سترگر خبیث نابود شد، و حوزه‌ای که سالها زیر فشار حذاکثری او بود، ماند و رشد کرد؛ و از آن، خورشیدی چون حضرت روح‌الله سر برآورد. حوزه‌ی علمیه‌ای که یک روز طلابش برای حفظ جان خود از سحرگاه به زوایایی در بیرون شهر پناه می‌بردند و به درس و بحث پرداختند و شبانه‌ها به حجره‌های تاریک در مدرسه‌ها بازمی‌گشتند، در چهار دهه پس از آن، کانونی شد که شعله‌های مبارزه با دودمناک حبیبت رضاخان را به سراسر ایران می‌فراستاد و دل‌های افسرده را ناامید و برمی‌افروخت و جوانان منزوی را به میانه‌ی میدان می‌کشاند.

و همین حوزه بود که چندی پس از گذشت مؤسسون، با قدوم مرجع عظیم‌الشان، آیت‌الله روح‌رودی، قله‌ی علمی و تحقیقی و تبلیغی تشیع در سراسر جهان شد. و سرانجام همین حوزه بود که در کمتر از شش‌دهه، قدرت معنوی و وجهی مردمی خود را به آنجا رساند که توانست زرم خائن و فاسق شاه‌شاهی را به دست مردم فرسند کند و پس از فرقه‌ها، اسلام را در جایگاه حاکمیت سیاسی کشور بزرگ و بافرهنگ و دارای همه‌گونه استعداد بنشاند.

متنخر همین حوزه‌ی بزرگت بود که ایران را لگوی اسلام‌خواهی در جهان اسلام، بلکه پیشو دین‌گرایی در سراسر جهان ساخت؛ با خطاب بی‌امروانی از خون بر شمشیر پیروز شد؛ با تدبیر او جمهوری اسلامی متولد شد؛ با شجاعت و توکل او ملت ایران در برابر تهدیدها سینه سپر کرد و بر بسیاری فاتق آمد؛ و امروز با وجود و وراثت او کشور در بسیاری از ابعاد زندگی، مانع‌ها را درمی‌نوردد و پیش می‌رود.

اکنون لازم است درباره‌ی چند موضوع که گمان می‌رود به کار امروز و فردای حوزه‌ی علمیه خواهد آمد، سخنانی گفته شود، به گونه‌ای که حوزه‌ی موقس کنونی را در راه رسیدن به حوزه‌ای «پیشرو و سرآمد» کمک کند. نخستین موضوع، عنوان «حوزه‌ی علمیه» و محتوای عمیق آن است. ادبیات رایج در این باره، کوتاه و نارسا است. هرچند برخلاف آنچه این ادبیات نشان می‌دهد، صرفاً یک مؤسسه‌ی تدریس و تدارس نیست، بلکه مجموعه‌ای از علم، و تربیت، و کارگذاری اجتماعی و سیاسی است. ایجاد گوناگون این واژه بر مبنما را عمدتاً می‌توان این‌گونه فهرست کرد:

۱- یک مرکز علمی با تخصص‌های معین؛

مدیر مسئول: دکتر سید محمد ساداتی نژاد

دبیرسیاسی: احسان جعفری فر

طراح و صفحه آرایی : علی دشتی منفرد ، حمید رضا کلیایی

روابط عمومی: ۰۹۱۳۹۶۱۸۰۹۸

آدرس: کاشان-بلوار باهنر-کوی شهید متقی- پلاک ۵۴- مجتمع راه روشن

سر‌دبیر: محمد ادربیسی

دبیر اجتماعی: مجتبی خندان

دبیر فرهنگی : محمد مهدی سعیدی

امور چاپ: چاپخانه شاخه سبز

کنی، عالم بزرگ تهران: قرارداد تنباکو با حکم میرزای شیرازی، مرجع اعلی‌ل، و همراهی علمای بزرگ ایران: قرارداد و توق‌الکوله با افشارگی مدرس؛ مبارزه با منسوجات خارجی با با ابتکار آقاآقایی اصفهانی و همراهی علمای اصفهان و پشتیبانی علمای نجف؛ و مواردی دیگر.

در همان سالهای مقارن با تشکیل حوزه‌ی قم، بخش‌هایی از عراق و مرزهای ایران، با مرکزّت نجف و کوفه، صحنه‌ی جنگ مسلحانه‌ی علما با قوای اشاکلر انگلیس بود؛ نه‌تنها طلاب و مدرّسین، که برخی علمای معروف همچون سیدمصلحی‌ل کاشانی و بعضی فرزندان مراجع در این درگیری‌ها شرکت داشتند، که برخی شهید و بسیاری پس از آن به نقاط دوردست مستعمرات انگلیس تبعید شدند. فعالیت‌های مراجع بزرگ در مسئله‌ی فلسطین نیز — چه در اوایل قرن که سیاست کوج و تسلیح صهیونیست‌ها در فلسطین اجرا میشد، و چه در دهه‌ی سزّم آن که بخشی مهمّ فلسطین رسماً به یمن‌ها پیوسته و دولت جعلی صهیونی اعلام شد ـ از بخش‌های افتخار‌آمیز حوزه‌های علمیه است. نامه‌ها و بیانیته‌های آنان در این باره، در شمار ارزشمندترین اسناد تاریخی است.

نقش بی‌بدیل‌س حوزه‌ی قم و سپس دیگر حوزه‌های علمیه در ایران در ایجاد نهضت اسلامی و سر پا کردن انقلاب و توجیه افکار عمومی و به میدان آوردن عموم مردم نیز در برجسته‌ترین نشانه‌های هویت جهانی حوزه‌های علمیه است. تحصیل‌کردگان حوزه با ذهن‌های فعال و زبان‌های گویا از نخستین کسانی بودند که به غرس و شمن‌شدن آمام مجاهد جنبش گفته و با سرعت و جدّیت و همراه با تحسّص دمدیات، وارد میدان شد و به گسترش مفاهیم انقلابی و توجیه افکار عمومی پرداختند.

با آگاهی از این حقایق است که امام راحل (رضوان الله علیه) در پیام پرمحتوا و تکان‌دهنده‌ی خود به حوزه‌های علمیه، (۶) روحانیت را پیش‌سگوست نهادت در همه‌ی انقلاب‌های مردمی و اسلامی دانسته، و متقابلاً از آنها و کار آنها را رسیدین به حقیقت تفقه شمرده‌اند. در تعبیری دیگر علما را پیش‌گام در میدان جهاد و حمایت از میهن و حمایت از مظلومان معرفی کرده‌اند. برای آینده‌ی حوزه هم بیشترین امید خود را به طلاب و فضالتی بست‌اند که دغدغه‌ی نهضت و مبارزه و انقلاب، آنها را به تحرک واداشته است، و آن کسانی که فارغ از این مسائل حائلی، فقط به کتاب و درس خود اکتفا می‌کنند. گلامهندی خود را نشان داده‌اند. در این پیام بارها به تحجّرگرایان اشاره شده و نسبت به نقش دشمن با استفاده از غفلت آنان اشاره شدار و درباره‌ی شیوه‌های تحول‌یافته‌ی دین‌فروشی اعلام خطر شده است. به نظر صائب امام بزرگوار، شکارچیان استعمار در سراسر جهان در کمین شیردلان روحانی سیاست‌شناس نشسته و برای ورود با محف و عظمت و نفوذ مردمی روحانیت برنامه‌ریزی می‌کنند.

از آن متسن کرده‌اندانه که با احساساتی عارلانه و عاشقانه به نگارش درآمده است، دلاویسی امام بزرگوار از اینکه سرچشمه و تحجّر و تقدس‌نمای، حوزه‌ی علمیه را دچار وسوسه‌ی جدایی‌ی دین از سیاست و فعالیت‌های اجتماعی کند و راه درست پیشرفت را مسدود سازد، آشکار است. این دغدغه ناشی از ترویج جریان خطرناکی است که دخالت حوزه در مسائل اساسی مردم و ورود در فعالیت‌های اجتماعی و سیاسی و مبارزه‌ی آن با ظلم و فساد را ناشی با قدسیت دین و حریم معنوی آن وانمود می‌کند و روحانیت را به صلح کل بودن و دوری کردن از مخاطرات ورود در سیاست سفارش می‌کند.

ترویج این توهیم باطل، بزرگ‌ترین هدیه به عوامل استعمار و استیکبار است که همواره از حضور و ورود علمای دین در معرکه‌ی مبارزه با آن آنان ریان دیده و در موارد متعدّد شکست خورده‌اند؛ و بزرگ‌ترین هدیه به عوامل نظام فاسد و فاسق و مزدوری است که با حرکت ملت ایران به رهبری یک مرجع تقلید، ریشه‌ن کن و ازالّه شد. قدسیت دین بیش از همه‌جا در میدان‌های جهاد فکری و سیاسی و نظامی پُروز می‌کند و با فداکاری و جهاد حاملان معارف دین و نثار خون پاک آنان تثبیت میشود. قدسیت دین را در سیره‌ی پیامبر اعظم (صلی‌الله علیه و آله) و بعد از او، باید دید که در هنگام ورود به یرب اولین اقدامش تشکیل حکومت و تنظیم نیروی نظامی و یکپارچه کردن عرصه‌ی سیاست و عقاید در مسجّد بود. حوزه‌ی علمیه برای حفاظت از اعتبار معنوی و وفاداری به فلسفه‌ی وجودی‌اش باید از مردم و جامعه و مسائل اساسی آن هرگز جدا نشود و جهاد را در همه‌ی گونه‌هایش در هنگام نیاز، وظیفه‌ی قطعی می‌داند.

این همان سخن مهمّی است که امام بزرگوار بارها با حوزه و پیشگوت‌ها و بزرگان و به گونه‌ی ویژه با طلاب و فضالتی جوان آن در میان گذاشته و بر آن تأکید کرده‌اند.

جهاد — مرکز مشارکت در تولید و تبیین نظامات اجتماعی — در درون حوزه‌ی علمیه و انجام دادن وظایف آن نیز مورد توجّه قرار گیرد، که مستلزم بحث جداگانه است. سزّم خط مقدم جبهه‌ی تقابل با تهدیدهای دشمن در عرصه‌های گوناگون

این یکی از ناشناخته‌ترین ابعاد حوزه‌های علمیه و کارکرد مجموعه علمای دین است و بی‌شک هیچ حرکت اصلاحی یا انقلابی در ۱۵۰ سال اخیر را در ایران و عراق نمی‌توان یافت که علمای دین آن را رهبری نکرده یا به خطوط مقدم آن حضور نداشته‌اند. این نشانه‌ی مهمّی از سرشت حوزه‌های علمیه است.

در طول این دوران، در همه‌ی موارد سبیطره‌ی این استعمار و استبداد، تنها علمای دین بودند که ابتدائاً وارد میدان شده و در بسیاری موارد به برکت حمایت مردم توانستند دشمن را ناکام بیاورند. هیچ شک جز آنان جرئت دم زدن نداشت و با مسئله را بدرستی در کمین نکرد و پس از فریاد علما بود که شاید دیگری هم صدایی بلند میکردند. کسروی در آن مقادین سرخشت علمای دین به شمار می‌رود، اعتراف می‌کند که آغاز جنبش مشروطه از همراهی پرخراندی‌و سوند بی‌بهرایی و طباطبائی پدید آمد. آری، آن روز‌ها را خدا استبداد در ایران پریم افراشته بود، هیچ کس جز مراجع و علما جرئت دم زدن نداشت.

قراردادهای ننگین در طول این مدت با مخالفت و مانعت علما بود که ابطال شدی و نظامات اداری و روتبر با جلوگیری حاج ملاعلی

شیعیه اگرچه جز در برخی موارد — همچون ایران قضا — به گونه‌ی کافی به آن کار نپرداخته، ولی به برکت قواعد گسترده‌ی فقهی مستفاد از کتاب و سنت، و نیز به طرز عاویزین ناوژه، کفایت لازم را برای ارتقای نظام‌های گوناگون اداری و جامعه‌دارا است.